

RADIOREPORTAGE

Radioreportaget är en journalistiskt berättande och informerande genre som presenteras muntligt. Ett radioreportage kan handla om en eller flera personer, en händelse, en plats eller en situation.

Sid 1/5

Det typiska för ett reportage, vare sig det är skrivet eller muntligt, är att journalisten har varit på plats och träffat människor, eller upplevt situationen eller händelsen. Journalistens uppgift är att vidareförmedla det han eller hon har upplevt till sina lyssnare och läsare.

Radioreportage sänds i olika typer av radioprogram. Det kan vara i nyhetssändningar men även i program inom ett specifikt ämnesområde som exempelvis kultur eller vetenskap. Ett radioreportages innehåll bör vara av allmänt intresse, även om ämnet för den skull inte behöver vara brett.

Beskrivningen här nedanför utgår från ett radioreportagemanus som handlar om smittspridning. Det finns även att läsa i sin helhet som exempeltext.

RADIOREPORTAGET I NATURVETENSKAPLIGA ÄMNE OCH TEKNIK

I skolan fungerar det utmärkt att låta eleverna arbeta med radioreportaget i de naturvetenskapliga ämnena och teknik. Eleverna får då tillfälle att genom faktainsamling, studiebesök och intervjuer inhämta information utifrån en naturvetenskaplig eller teknisk frågeställning. Genom radioreportaget kan de redogöra för sakhållanden, referera, motivera, diskutera och dra slutsatser utifrån naturvetenskapliga frågor som kan röra både samhället och individen. I radioreportagets form kan de även föra fram nya frågeställningar som de kommit fram till eller ställt inför. Eleverna kan i radioreportaget också visa att de kan använda både ett ämnesspråk och ett mottagaranpassat språk.

RADIOREPORTAGETS STRUKTUR

I radioreportaget blandar journalisten beskrivande och återberättade avsnitt med intervjuer från olika personer. Strukturen på radioreportaget kan variera och innehålla många olika delar som klipps ihop i efterhand. En vanlig del i reportaget är miljö ljud och händelser på plats. Det innebär att en person åker ut på en plats och återger det hon eller han ser, hör, upplever och får veta. Journalisten använder intervjuer och beskrivningar från fältet och kompletterar med egna ord som spelas in i en studio. Radioreportaget består av tre delar. En inledning, en fördjupande del och en avslutning. Eftersom reportaget är en journalistisk genre ska lyssnaren under programmet få svar på de journalistiska frågorna vem, vad, var, när, hur och varför.

Inledning

I inledningen presenterar journalisten ämnet för radioreportaget. Inom radio brukar man säga att man endast har ett par sekunder på sig för att fånga lyssnaren. Därför är det bra om inledningen griper tag i lyssnaren med en gång:

För hundrafemtio år sedan låg medellivslängden i Sverige strax under 50 år. I dag är den över 80 år. Vad är det som har gjort att medellivslängden ökat med över 30 år sedan 1860-talet?

Fördjupning

I den fördjupande delen presenterar journalisten det han eller hon har upplevt. Det kan journalisten göra genom att beskriva personer och platser:

Andrea Wiik tar oss genom husets vindlande korridorer. Hon bär till min förvåning ingen läkarrock, utan är helt vardagligt klädd i jeans och blus. Hon visar in mig i ett smalt rum som består av ett stort skrivbord med två stolar.

En journalist använder alla sina sinnen för att på ett så sant och trovärdigt sätt som möjligt visa lyssnarna vad hon eller han upplever på plats:

En svag doft av pepparkakor skvallrar om att vi närmar oss jul.

Förutom beskrivningar använder journalisten den intervjuades svar för att återge fakta, men också för att göra reportaget mer trovärdigt:

Andrea (fältet) – ... Vi vet i dag att infektionssjukdomar smittar via bakterier, virus och parasiter.

För att variera reportaget kan journalisten även återberätta det som den intervjuade har sagt:

Reporter (studio) Andrea Wiik berättar sedan en lång och spännande historia för mig om den österrikiske läkaren Semmelweis som i mitten av 1800-talet tvingade ...

Avslutning

I slutet av reportaget knyter journalisten ihop säcken och sammanfattar det som sagts:

Vi på Biologirösten är glada för att gårdagens forskare ansträngde sig för att ta reda på mer om smitta och smittspridning. Vi är tacksamma för att de uppfann vacciner och antibiotika som än i dag räddar liv. Vi är även glada över att forskare som Andrea Wiik fortsätter arbetet för att rädda ännu fler liv i framtiden. Tack för att ni lyssnade.

REPORTAGETS SPRÅK

Eftersom ett radioreportage i de flesta fall ska vara av allmänt intresse bör man anpassa språket till en bred lyssnarskara:

Jag ska i dag träffa läkaren och historikern Andrea Wiik och tala om orsakerna till varför svenskarnas medellivslängd ökat med över 30 år sedan 1860-talet.

I radioreportaget är det bra om journalisten förklarar svåra ord och reder ut orsaker, konsekvenser och samband som kan vara svåra för lyssnaren att hänga med i:

Semmelweis som i mitten av 1800-talet tvingade sina läkarstudenter att tvätta händerna mellan besöket i obduktionssalen och förlossningsalen och på så vis fick ner antalet nyförlösta kvinnor som drabbades av feber eller dog.

I ett radioreportage använder man oftast presens. Detta förstärker känslan av ”här och nu” hos lyssnarna:

Huset som jag står framför ser inte mycket ut för världen, men här inne arbetar några av landets mest betydelsefulla forskare inom medicin.

ARBETSGÅNG RADIOREPORTAGE

Väl ämne

Välj ett ämne för radioreportaget.

Tänk på mottagaren

Vem ska lyssna till radioreportaget? Vad vet lyssnarna om ämnet?

Samla information

Samla in information och fakta om ämnet. Kontakta personer som ska intervjuas. Förbered intervjuerna med öppna frågor.

Ut på fältet, intervju och upplev

Intervju personer till reportaget.

Strukturera

Samla in allt material. I vilken ordning ska materialet presenteras i reportaget? Vad ska spelas in i studio? Vilka intervjuer ska återges som citat? Vilka ska återberättas.

Skriv manus, spela in, klipp ihop

Skriv manus, spela in berättande delar och klipp ihop reportaget.